

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л. Шаран

23 грудня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вступ у фізичну терапію, ерготерапію**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Статус дисципліни	нормативна
Навчально-науковий інститут	фізичної культури і здоров'я
Кафедра	фізичної терапії, ерготерапії
Мова навчання	українська

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	1	120/4	48	30	–	30	–	90	–	+	–
Денна*	1	1	90/3		16	–	14	–	60		+	–

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалаврів (240 кредитів, *180 кредитів ЄКТС)

Розробник:

Грибок Н.М., кандидат педагогічних наук, доцент,
Кузан М.М., старший викладач.

Перевірено керівником групи забезпечення спеціальності:

Флюнт І.С., доктор мед. наук, професор

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Протокол № 13 від 26 11 2019 р.

В.о. завідувача кафедри доц. Закаляк Н.Р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я.

Протокол № 9 від 28 11 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 10 від 14 12 20 19 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Вступ у фізичну терапію, ерготерапію” є формування у студентів цілісної системи теоретичних знань з фізичної терапії, ерготерапії, розкриття загальних положень та принципів застосування фізичної терапії та ерготерапії з різними категоріями осіб.

Навчальна дисципліна спрямована на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія»:

загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області, розуміння професійної діяльності;
- здатність діяти на основі етичних міркувань;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність працювати в команді;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

фахові компетентності:

- здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я;
- здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії;
- здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії;
- здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати;
- здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії;
- здатність формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії;
- здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
- здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Згідно з вимогами освітньої програми **програмними результатами вивчення навчальної дисципліни є:**

- демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною мовою; застосовувати знання про норми сучасної української мови при складанні текстів різних видів документів; володіти основами культури усного та писемного мовлення, термінологією, професіоналізмами майбутнього фаху; дотримуватися етики ділового спілкування. Демонструвати уміння користуватися усною й писемною іноземною мовою з метою отримання та створення різних типів повідомлень та спілкування;
- застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії, виявляти взаємозв'язки різних елементів;
- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя;
- застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію;
- трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та

Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків (МКФ ДП);

- демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики;
- реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до наявних ресурсів і оточення;
- застосовувати сучасні науково-довідкові дані у професійній діяльності;
- обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність;
- вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді;
- оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни "Вступ у фізичну терапію, ерготерапію" є набуті в закладах загальної середньої освіти та під час навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні «Молодший спеціаліст» знання, уміння та навички з програмових розділів медико-біологічних дисциплін.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною мовою; застосовувати знання про норми сучасної української мови при складанні текстів різних видів документів; володіти основами культури усного та писемного мовлення, термінологією, професіоналізмами майбутнього фаху; дотримуватися етики ділового спілкування. Демонструвати уміння користуватися усною й писемною іноземною мовою з метою отримування та створення різних типів повідомлень та спілкування;
- застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії, виявляти взаємозв'язки різних елементів;
- демонструвати належний рівень знань з дисципліни, студент повинен засвоїти: загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію, ерготерапію, основні терміни, пов'язані зі сферою професійної діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта; основи законодавства України про реабілітацію, поняття про систему реабілітації в Україні, поняття про мультидисциплінарну команду в реабілітаційному процесі, суб'єктів та фахівців системи реабілітації; види, періоди та засоби реабілітації; Міжнародну класифікацію хвороб (МКХ), Міжнародну класифікацію функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ), Міжнародну класифікацію функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП); кваліфікаційні характеристики професій фізичного терапевта та ерготерапевта; основи професійних вимог, стандартів і етичних норм; основні принципи відносин фахівця з клієнтом; принципи ведення медичної документації; основні правила спілкування з пацієнтом; проходження процесу реабілітації, поняття про індивідуальну програму реабілітації, медико-соціальну експертизу, кейс-менеджмент в реабілітації; особливості реабілітації та реабілітації окремих категорій осіб; облік інформації та фінансування реабілітації; принципи адаптації навколишнього середовища до потреб неповносправних.
- уміти визначати проблеми у галузі фізичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії; вирішувати проблемні завдання у галузі фізичної терапії, ерготерапії.

- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибрати оптимальні методи та засоби збереження життя;
- застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію;
- трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків (МКФ ДП);
- демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики;
- реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до наявних ресурсів і оточення;
- застосовувати сучасні науково-довідкові дані у професійній діяльності;
- обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність;
- вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді;
- оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

- **A (90 – 100) – оцінка «відмінно» – «5»** (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; має глибокі міцні і системні тематичні знання; добре володіє фаховою термінологією галузі фізичної терапії та ерготерапії; знає та аналізує основні нормативні документи, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; демонструє знання медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта; розуміє постійний зв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер людського життя; вміло трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП); аналізує вплив соціальних та особистісних чинників, як компонентів МКФ, на рухову активність пацієнта/клієнта; демонструє глибокі знання професійних завдань та обов'язків фізичного терапевта та ерготерапевта; має ґрунтовні знання щодо системи реабілітації в Україні, реабілітаційного процесу, мультидисциплінарної команди, кейс-менеджменту в реабілітації; демонструє вміння створення індивідуальних програм фізичної терапії та ерготерапії, здатний їх реалізовувати відповідно до наявних ресурсів і оточення; демонструє здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики; здатний обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; демонструє вміння оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифіковувати поточну діяльність; самостійно розв'язує типові завдання різними способами; вміє працювати з навчальним матеріалом; правильно планує свою самостійну роботу; будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто,

використовуючи спеціальну фахову термінологію; здатний проаналізувати отримані знання для використання їх на практиці; виконав усі види навчальної роботи.

В (82 – 89) – оцінка «добре» – «4» (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмовий матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначні неточності в їх інтерпретації; добре володіє фаховою термінологією галузі фізичної терапії та ерготерапії; знає і здатний аналізувати основні нормативні документи, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; демонструє знання медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта; вміє пояснити зв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер людського життя; трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП), проте допускає незначні неточності; аналізує вплив соціальних та особистісних чинників, як компонентів МКФ, на рухову активність пацієнта/клієнта; знає професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта; володіє знаннями щодо системи реабілітації в Україні, реабілітаційного процесу, мультидисциплінарної команди, кейс-менеджменту в реабілітації; знає принципи створення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії, здатний їх реалізовувати відповідно до наявних ресурсів і оточення; здатний до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики; здатний обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; демонструє вміння оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифікувати поточну діяльність, однак допускає незначні огріхи; вміє працювати з навчальним матеріалом; правильно планує свою самостійну роботу; під час відповіді на заняттях використовує спеціальну фахову термінологію; здатний проаналізувати отримані знання для використання їх на практиці; виконав усі види навчальної роботи.

С (75 – 81) – оцінка «добре» – «4» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу, відтворює програмовий матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає суттєві неточності в їх інтерпретації; добре володіє фаховою термінологією в галузі фізичної терапії та ерготерапії; знає основні нормативні документи, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; розуміє зміст медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності; розуміє зв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер людського життя; з допомогою викладача трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП); відтворює знання з впливу соціальних та особистісних чинників, як компонентів МКФ, на рухову активність пацієнта/клієнта; знає професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта; володіє знаннями щодо системи реабілітації в Україні, реабілітаційного процесу, мультидисциплінарної команди, кейс-менеджменту в реабілітації, але допускає незначні неточності; знає принципи створення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії, з допомогою викладача здатний їх реалізовувати; здатний до пацієнтоцентричної практичної діяльності згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики; орієнтується у виборі оптимальних форм, методів і прийомів, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта; демонструє вміння оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, однак допускає деякі помилки, які сам виправляє; виконав усі види навчальної роботи.

D (67 – 74) – оцінка «задовільно» – «3» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними труднощами відтворює програмовий матеріал, рідко звертається до матеріалів, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; недостатньо володіє фаховою термінологією в галузі фізичної терапії та ерготерапії; недостатньо орієнтується в основних нормативних документах, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; не демонструє чіткого розуміння змісту медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності; без допомоги не здатний пов'язати фізичну, когнітивну, емоційну, соціальну та культурну сфери людського життя; без суттєвої допомоги викладача не здатний трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП); не в повному обсязі знає професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта; недостатньо володіє знаннями щодо системи реабілітації в Україні, реабілітаційного процесу, мультидисциплінарної команди, кейс-менеджменту в реабілітації; поверхнево знає принципи створення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії; у цілому здатний до пацієнтоцентричної практичної діяльності; непогано орієнтується у виборі оптимальних форм, методів і прийомів, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта; демонструє початкові вміння оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, однак допускає деякі помилки; виконав усі види навчальної роботи.

E (60 – 66) – оцінка «задовільно» – «3» (*виконання задовольняє мінімальним критеріям*): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмовий матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; слабо орієнтується в фаховій термінології; частково орієнтується в основних нормативних документах, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; слабо орієнтується в міжнародному класифікаторі - МКФ; недостатньо володіє практичними навичками стосовно трактування інформації про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП), допускаючи при цьому певні неточності; має фрагментарні знання щодо професійних завдань та обов'язків фізичного терапевта та ерготерапевта, системи реабілітації в Україні, реабілітаційного процесу; має слабкі знання щодо створення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії; за сторонньої допомоги здатен оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії; виконав більшість із запропонованих видів навчальної роботи.

FX (35 – 59) – оцінка «незадовільно» – «2» (*з можливістю повторного складання*): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу; допускає істотні помилки у відповідях на запитання; не опирається на матеріали, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; не вміє застосувати теоретичні знання під час розв'язання практичних задач; слабо орієнтується в фаховій термінології, не знає нормативних документів, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; поверхнево орієнтується в міжнародному класифікаторі - МКФ; з грубими помилками трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП); слабо орієнтується в поняттях системи реабілітації в Україні; поверхнево відтворює професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта; не знає принципів створення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії, не здатен оцінювати виконання цих програм; не виконав усіх видів навчальної роботи.

F (1 – 34) – оцінка «незадовільно» – «2» (*з обов'язковим повторним курсом*): виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє програмним матеріалом, що ускладнює орієнтацію в теоретичних аспектах галузі фізичної терапії та ерготерапії, Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей

та підлітків (МКФ-ДП); не володіє знаннями з системи реабілітації в Україні, не знає професійних завдань та обов'язків фізичного терапевта та ерготерапевта; не виконав усіх видів навчальної роботи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- контроль знань у вигляді відповідей на практичних заняттях, письмового тестування, співбесіди з лектором;
- контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом;
- письмова самостійна робота;
- залік.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (240 кредитів ЄКТС).

Тема 1. Загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію.

Поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію; складові процесу реабілітації. Розвиток та становлення системи фізичної реабілітації в Україні; підготовка фахівців з фізичної реабілітації. Створення асоціацій фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, їх завдання.

Тема 2. Законодавство України про реабілітацію.

Характеристика основних термінів та понять з фізичної реабілітації. Законодавство України про реабілітацію. Право на реабілітацію. Особи, які потребують реабілітації. Принципи проведення реабілітації. Державна політика у сфері реабілітації. Основні завдання державної політики у сфері реабілітації.

Тема 3. Система реабілітації в Україні.

Поняття системи реабілітації в Україні. Суб'єкти системи реабілітації. Фахівці реабілітації. Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі. Основні завдання мультидисциплінарної команди. Реабілітаційні заклади. Реабілітаційні відділення, підрозділи. Громадські об'єднання осіб з обмеженнями життєдіяльності, осіб з інвалідністю та фахівців реабілітації.

Тема 4. Сфера діяльності фізичного терапевта.

Фізична терапія. Фізичний терапевт. Професійна діяльність. Клінічна діяльність. Позаклінічна діяльність. Діяльність як чинник освіти (досвіду). Чинники, що розкривають практичну клінічну діяльність.

Тема 5. Етичний кодекс ерготерапевта.

Ерготерапія як професія. Цілі та завдання професії. Права і обов'язки ерготерапевта. Права залучених сторін. Права пацієнта. Права родичів пацієнтів. Права громадськості. Права роботодавця. Права колег та інших професійних груп. Етичні правила проведення досліджень. Етичні конфлікти в повсякденній практиці ерготерапевтів.

Тема 6. Професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта.

Завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта. Вимоги до знань. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта вищої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта першої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта другої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта без стажу роботи.

Тема 7. Впровадження міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в українську реабілітацію.

Медична та біопсихосоціальна моделі реабілітації. Міжнародна класифікація хвороб (МКХ). Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ). Цілі МКФ. Характеристики МКФ. Складові МКФ. Модель функціонування та обмеження життєдіяльності. Як застосовувати МКФ.

Тема 8. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків.

Передумови. Вступ до міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП). Мета МКФ-ДП. Розвиток МКФ-ДП. Застосування МКФ-ДП. Відомості для кодування. Конкретні приклади.

Тема 9. Види, періоди реабілітації.

Види реабілітації. Фізична та медична реабілітація. Психологічна реабілітація. Професійна реабілітація та реадаптація. Рекреаційно-спортивна реабілітація та параолімпійський спорт. Гострий реабілітаційний період. Підгострий реабілітаційний період. Довготривалий реабілітаційний період.

Тема 10. Проходження процесу реабілітації.

Початок процесу реабілітації. Індивідуальна програма реабілітації. Медико-соціальна експертиза. Медико-соціальні експертні комісії. Встановлення групи інвалідності. Кейс-менеджмент в реабілітації.

Тема 11. Реабілітація при різних рівнях надання медичної допомоги.

Первинний, вторинний та третинний рівні надання реабілітаційної допомоги. Реабілітація в гострому реабілітаційному періоді. Реабілітація в підгострому реабілітаційному періоді. Реабілітація в довготривалому реабілітаційному періоді. Реабілітація при стабільних хронічних інвалідизуючих станах. Наслідки недостатньої реабілітації.

Тема 12. Спілкування з пацієнтом.

Загальні положення. Вербальне спілкування. Правила проведення бесід з пацієнтом. Невербальне спілкування. Різновиди невербального спілкування. Фактори, що перешкоджають спілкуванню. Вислуховування. Приклади вміння бути активним слухачем. Сигнали, рухи, слова.

Тема 13. Ведення записів.

Загальні положення. Спільне ведення записів. Метод, орієнтований на проблему. База даних. Список проблем. Записи. Процедура ведення записів. Формат ведення записів. Зразок запису інформації. Вимоги до ведення записів.

Тема 14. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних.

Загальні принципи пристосування навколишнього середовища до потреб різних груп неповносправних. Формування життєвого середовища для неповносправних. Адаптація будинків та міської інфраструктури до потреб неповносправних. Вимоги до адаптації будинків. Майданчики перед входом в будинок або приміщення. Пандуси. Поруччя. Ліфти. Ухильні ліфти. Підйомачі. Транспортери (рухові пандуси). Вимоги до адаптації міської інфраструктури. Тротуари. Стоянки. Телефонні кабінки. Розміри кабінок. Об'єкти сфери послуг і торгівлі. Транспорт.

Тема 15. Особливості реабілітації окремих категорій осіб. Облік інформації та фінансування реабілітації.

Особливості реабілітації дітей з інвалідністю та спеціальна освіта. Особливості реабілітації осіб, що постраждали від надзвичайних ситуацій. Особливості психологічної реабілітації осіб, які постраждали від збройного чи військового конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини. Збір даних щодо

первинного виникнення та розповсюдженості обмежень життєдіяльності та потреб в реабілітації. Інформаційні системи в реабілітації. Єдиний міжвідомчий інформаційний простір з питань реабілітації. Єдиний державний реєстр осіб з інвалідністю. Фінансування реабілітаційної допомоги.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (180 кредитів ЄКТС).

Тема 1. Загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію.

Поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію; складові процесу реабілітації. Розвиток та становлення системи фізичної реабілітації в Україні; підготовка фахівців з фізичної реабілітації. Створення асоціацій фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, їх завдання.

Тема 2. Законодавство України про реабілітацію. Система реабілітації в Україні.

Характеристика основних термінів та понять з фізичної реабілітації. Законодавство України про реабілітацію. Право на реабілітацію. Особи, які потребують реабілітації. Принципи проведення реабілітації. Державна політика у сфері реабілітації. Основні завдання державної політики у сфері реабілітації. Поняття системи реабілітації в Україні. Суб'єкти системи реабілітації. Фахівці реабілітації. Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі. Основні завдання мультидисциплінарної команди. Реабілітаційні заклади. Реабілітаційні відділення, підрозділи. Громадські об'єднання осіб з обмеженнями життєдіяльності, осіб з інвалідністю та фахівців реабілітації.

Тема 3. Професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта. Сфера діяльності фізичного терапевта. Етичний кодекс ерготерапевта.

Завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта. Вимоги до знань. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта вищої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта першої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта другої кваліфікаційної категорії. Кваліфікаційні вимоги до фізичного терапевта та ерготерапевта без стажу роботи. Фізична терапія. Фізичний терапевт. Професійна діяльність. Клінічна діяльність. Позаклінічна діяльність. Діяльність як чинник освіти (досвіду). Чинники, що розкривають практичну клінічну діяльність. Ерготерапія як професія. Цілі та завдання професії. Права і обов'язки ерготерапевта. Права залучених сторін. Права пацієнта. Права родичів пацієнтів. Права громадськості. Права роботодавця. Права колег та інших професійних груп. Етичні правила проведення досліджень. Етичні конфлікти в повсякденній практиці ерготерапевтів.

Тема 4. Впровадження міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в українську реабілітацію. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків.

Медична та біопсихосоціальна моделі реабілітації. Міжнародна класифікація хвороб (МКХ). Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ). Цілі МКФ. Характеристики МКФ. Складові МКФ. Модель функціонування та обмеження життєдіяльності. Як застосовувати МКФ. Вступ до міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП). Мета МКФ-ДП. Розвиток МКФ-ДП. Застосування МКФ-ДП. Відомості для кодування. Конкретні приклади.

Тема 5. Види, періоди реабілітації. Проходження процесу реабілітації. Реабілітація при різних рівнях надання медичної допомоги.

Види реабілітації. Фізична та медична реабілітація. Психологічна реабілітація. Професійна реабілітація та реадптація. Рекреаційно-спортивна реабілітація та параолімпійський спорт. Гострий реабілітаційний період. Підгострий реабілітаційний період. Довготривалий реабілітаційний період. Початок процесу реабілітації. Індивідуальна програма реабілітації. Медико-соціальна експертиза. Медико-соціальні експертні комісії. Встановлення групи

інвалідності. Кейс-менеджмент в реабілітації. Первинний, вторинний та третинний рівні надання реабілітаційної допомоги. Реабілітація в гострому реабілітаційному періоді. Реабілітація в підгострому реабілітаційному періоді. Реабілітація в довготривалому реабілітаційному періоді. Реабілітація при стабільних хронічних інвалідизуючих станах. Наслідки недостатньої реабілітації.

Тема 6. Спілкування з пацієнтом. Ведення записів.

Загальні положення. Вербальне спілкування. Правила проведення бесід з пацієнтом. Невербальне спілкування. Різновиди невербального спілкування. Фактори, що перешкоджають спілкуванню. Вислуховування. Приклади вміння бути активним слухачем. Сигнали, рухи, слова. Стиль ведення записів. Метод, орієнтований на проблему. База даних. Список проблем. Записи. Процедура ведення записів. Формат ведення записів. Зразок запису інформації. Вимоги до ведення записів.

Тема 7. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних.

Загальні принципи пристосування навколишнього середовища до потреб різних груп неповносправних. Формування життєвого середовища для неповносправних. Адаптація будинків та міської інфраструктури до потреб неповносправних. Вимоги до адаптації будинків. Майданчики перед входом в будинок або приміщення. Пандуси. Поруччя. Ліфти. Ухильні ліфти. Підймачі. Транспортери (рухові пандуси). Вимоги до адаптації міської інфраструктури. Тротуари. Стоянки. Телефонні кабінки. Розміри кабінок. Об'єкти сфери послуг і торгівлі. Транспорт.

Тема 8. Особливості реабілітації окремих категорій осіб. Облік інформації та фінансування реабілітації.

Особливості абілітації та реабілітації дітей з інвалідністю та спеціальна освіта. Особливості реабілітації осіб, що постраждали від надзвичайних ситуацій. Особливості психологічної реабілітації осіб, які постраждали від збройного чи військового конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини. Збір даних щодо первинного виникнення та розповсюдженості обмежень життєдіяльності та потреб в реабілітації. Інформаційні системи в реабілітації. Єдиний міжвідомчий інформаційний простір з питань реабілітації. Єдиний державний реєстр осіб з інвалідністю. Фінансування реабілітаційної допомоги.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (240 кредитів ЄКТС)

1. Загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію.
2. Законодавство України про реабілітацію.
3. Система реабілітації в Україні.
4. Сфера діяльності фізичного терапевта.
5. Етичний кодекс ерготерапевта.
6. Професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта.
7. Впровадження міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в українську реабілітацію.
8. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків.
9. Види, періоди реабілітації.
10. Проходження процесу реабілітації.
11. Реабілітація при різних рівнях надання медичної допомоги.
12. Спілкування з пацієнтом.
13. Ведення записів.
14. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних.
15. Особливості реабілітації окремих категорій осіб. Облік інформації та фінансування реабілітації.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (180 кредитів ЄКТС)

1. Загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію.
2. Законодавство України про реабілітацію. Система реабілітації в Україні.
3. Професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта. Сфера діяльності фізичного терапевта. Етичний кодекс ерготерапевта.
4. Впровадження міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в українську реабілітацію. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків.
5. Види, періоди реабілітації. Проходження процесу реабілітації. Реабілітація при різних рівнях надання медичної допомоги.
6. Спілкування з пацієнтом. Ведення записів.
7. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних. Особливості реабілітації окремих категорій осіб. Облік інформації та фінансування реабілітації.

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; підготовку до практичних занять, підготовку до семестрового заліку.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання:

- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Загальні поняття про реабілітацію, фізичну терапію та ерготерапію». Самостійно вивчити питання «Етапи підготовки фахівця з фізичної терапії, ерготерапії».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Законодавство України про реабілітацію». Самостійно вивчити питання «Організація міжнародного співробітництва у сфері фізичної реабілітації».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Система реабілітації в Україні». Самостійно вивчити питання «Органи державної влади, які здійснюють державне управління системою реабілітації. Національний центр якості реабілітаційних послуг».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Сфера діяльності фізичного терапевта. Самостійно вивчити питання «Опис фізичної терапії».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Етичний кодекс ерготерапевта». Самостійно вивчити питання «Етичні конфлікти в повсякденній практиці ерготерапевтів».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Професійні завдання та обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта». Самостійно вивчити питання «Професійні завдання та обов'язки лікаря фізичної та реабілітаційної медицини».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Впровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в українську реабілітацію». Самостійно вивчити питання «Однорівнева класифікація МКФ, дворівнева класифікація МКФ».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків». Самостійно вивчити питання «Однорівнева класифікація МКФ-ДП, дворівнева класифікація МКФ-ДП».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Види, періоди реабілітації». Самостійно вивчити питання «Технічні та інші засоби реабілітації».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Проходження процесу реабілітації». Самостійно вивчити питання «Положення про індивідуальну програму реабілітації».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Реабілітація при різних рівнях надання медичної допомоги». Самостійно вивчити питання «Психологічний супровід процесу реабілітації».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Спілкування з пацієнтом». Самостійно вивчити питання «Особистісна реакція на патологічний стан».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Ведення записів». Самостійно вивчити питання «Шляхи поліпшення рівня документування».

- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних». Самостійно вивчити питання «Вимоги до адаптації транспорту до потреб неповносправних».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Особливості реабілітації окремих категорій осіб». Самостійно вивчити питання «Психологічна реабілітація та реадaptaція осіб, які брали участь у бойових діях».
- Опрацювати лекційний матеріал з теми «Облік інформації та фінансування реабілітації». Самостійно вивчити питання «Виплата грошових компенсацій при реалізації індивідуальних програм реабілітації інвалідів».

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного та письмового опитування на практичних заняттях за темою лекції, оцінки за виконання письмової самостійної роботи та співбесіди з лектором наприкінці семестру.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Семестр – I	
Успішність на практичних заняттях	60
Самостійна письмова робота	30
Співбесіда з лектором	10
Всього балів	100

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (60 балів), за самостійну письмову роботу (30 балів), за співбесіду з лектором (10 балів).

Загальний бал (60 балів) відповідей на практичних заняттях обчислюється за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}, \text{ де}$$

X – загальний бал відповідей на практичних заняттях упродовж семестру.

K – максимальна кількість балів, які студент може отримати на практичних заняттях у семестрі (60 балів),

A – сума усіх поточних оцінок при вивченні дисципліни у семестрі за чотирибальною шкалою: «5», «4», «3», «2»,

n – кількість цих оцінок (не менше шести оцінок за семестр),

$\frac{A}{n}$ – середня оцінка за відповіді.

Кількість балів X заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $X = 0$.

Самостійна письмова робота (30 балів) передбачає виконання описових та (або) тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання та правильність виконання завдань.

Співбесіда з лектором (10 балів) передбачає усні відповіді на запитання з навчальної дисципліни.

Результати поточного контролю у I семестрі є основою для отримання заліку. Залік наприкінці семестру отримують студенти, що виконали всі види робіт, які були передбачені робочою програмою, та набрали кількість балів, не меншу за 60. Залік не передбачає обов'язкову присутність студента.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.
Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне обладнання для демонстрації лекцій.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література

а) основна

1. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навчальний посібник / А. С. Вовканич. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
2. Бармашина Л. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення / Л. Бармашина. – К. : Союз-Реклама, 2000. – 89 с.
3. Белая книга Физической и реабилитационной медицины в Европе. 2-е изд-е (2018 г.). – М.: Журнал "Физическая и реабилитационная медицина, медицинская реабилитация", 2019. – 182 с.
4. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей / под ред. проф. А. Ф. Каптелина. – М.: Медицина, 1995. – 400 с.
5. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація: Підручник / В. П. Мурза – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
6. Мухін В.М. Фізична реабілітація. / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2005. – 472 с.
7. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / Г. Окамото. – Л. : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
8. Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів / Л. : Надія, 1998. – 48 с.
9. Физическая реабилитация : учебн. Для академий и институтов физической культуры под ред. проф. С.Н. Попова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1999.

б) додаткова

10. Аксельсон П. Посібник для підготовки користувача інвалідним візком з ручним приводом / П. Аксельсон, Д.Я. Чесни, Ж. Мінкель, А. Перр. – Л : Місіонер, 2002 – 172 с.
11. Аксельсон П. Керівництво для вибору інвалідного візка. / П. Аксельсон, Д.Я. Чесни, Ж. Мінкель. – Л. : Місіонер, 2002. – 72 с.
12. Березовский Б.А. Лечебная физкультура при заболеваниях органов дыхания / Б. А. Березовский, С.И. Ломинога, - К. : Здоровья, 1990. – 104 с.
13. Бирюков А.А. Лечебный массаж / А.А. Бирюков. – К. : Олимпийская литература, 1995. – 200 с.
14. Вернер Дэвид. Реабилитация детей-инвалидов / Дэвид Вернер. – М. : Филантроп, 1995. – 643 с.
15. Джегер ЛяВонн. Перенесення і підйом дітей та підлітків. Листки домашніх інструкцій / ЛяВонн джегер. – Л. : Наутілус, 2000. – 27 с.
16. Краснов А. Ф. Травматология: справочник // А. Ф. Краснов, В. М. Аршин, В. В. Аршин. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. – 602 с.
17. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / за ред. проф. В.В. Клапчука, проф. Г.В. Дзяка. – К. : Здоровья, 1995.

в) методичне забезпечення

18. Грибок Н. М. Вступ у фізичну реабілітацію : тексти лекцій / Н.М. Грибок., М.М. Зорик. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2018. – 136 с.
19. Грибок Н.М. Вступ у фізичну реабілітацію: методичні матеріали до практичних занять / Н.М. Грибок, М.М. Зорик. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017. – 38 с.

